

**SZKOLNY
PROGRAM PROFILAKTYKI
na rok szkolny 2011/2012**

**SZKOŁA PODSTAWOWA
im. Izabeli z Czartoryskich Działyńskiej
w Gołuchowie**

WSTĘP

Młody człowiek, jakim jest uczeń szkoły podstawowej, wymaga nie tylko nauczania, ale przede wszystkim wychowania. Szkoła ma wspomagać w tym zakresie rodzinę, pomagać w takim formowaniu osobowości ucznia, by potrafił w przyszłości dokonywać „dobrych wyborów”. Celem szkoły jest też ochrona wychowanka przed zagrożeniami, zachowaniami ryzykownymi, hamującymi lub niszczącymi jego rozwój. Profilaktyka powinna więc wspomagać wychowanie. **„Najskuteczniejszą profilaktyką jest dobre wychowanie.”**

Przedstawiony poniżej Szkolny Program Profilaktyki realizuje profilaktykę pierwszorzędowną, której zadaniem jest przeciwdziałanie zagrożeniom, wspieranie procesu wychowania, identyfikacja osób będących w grupie podwyższonego ryzyka oraz kierowanie ich do specjalistycznych placówek.

Program realizowany jest w poszczególnych etapach kształcenia w trzyletnim cyklu nauczania:

I etap – klasy I – III,

II etap – klasy IV – VI.

Pracę nad budową Szkolnego Planu Profilaktyki rozpoczęto od wstępnej diagnozy sytuacji wychowawczej w szkole.

Jako narzędzia zbierania informacji posłużyły:

- obserwacja,
- wywiad,
- ankieta.

Po przeprowadzeniu diagnozy najbardziej niepokojącymi zjawiskami, występującymi w naszej szkole, okazały się:

- agresja,
- używanie wulgaryzmów,
- brak dbałości o zdrowie własne i innych.

Wśród uczniów klas I - VI przeprowadzono anonimową ankietę na temat występowania zachowań agresywnych.

I. ROZDZIAŁ

CELE GŁÓWNE:

1. Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole.
2. Propagowanie zdrowego stylu życia.
3. Przestrzeganie zasad współżycia społecznego.
4. Promowanie takich wartości jak:
  - sprawiedliwość,
  - wrażliwość,
  - uczynność,
  - odwaga.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- tworzenie bezpiecznej i ciepłej atmosfery w szkole;
- budowanie więzi ze szkołą;
- wzajemne poznanie się i budowanie zaufania;
- kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktu z innymi ludźmi;
- budzenie wrażliwości i odpowiedzialności za siebie i innych;
- zachęcanie do samodzielności w działaniu;
- wzmacnianie w dzieciach poczucia własnej wartości;
- zachęcanie do wytrwałości i rzetelności w działaniu;
- ćwiczenie zachowań asertywnych;
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i z napięciem pojawiającym się w trudnych sytuacjach;
- wskazywanie pożądanego wzorców zachowań;
- uświadomienie, jakie zagrożenia niesie np. telewizja;
- zachęcanie do pracy nad poziomem kultury osobistej;
- propagowanie zdrowego stylu życia;
- wskazywanie wartościowych rozrywek;
- zachęcanie do rozwijania zainteresowań;
- poprawa komunikacji w relacjach nauczyciel – uczeń – rodzic;
- uświadamianie rodzicom ich roli w kształtowaniu właściwych postaw u dzieci;
- dostarczanie rodzicom informacji dotyczących zapobiegania uzależnieniom;
- zwracanie uwagi rodziców na sygnały ostrzegawcze pojawiające się w przypadku uzależnień;
- inspirowanie do lektury ciekawych pozycji.

SPODZIEWANE EFEKTY:

- uczniowie nauczą się pozytywnych zachowań, właściwego traktowania innych ludzi (szacunek, zrozumienie);
- będą umieli dokonać właściwych wyborów;
- będą umieli wyrażać swoje uczucia i szanować uczucia innych;
- wzrośnie wiedza dzieci i ich rodziców na temat przemocy i uzależnień;

- uczniowie nabeżdą umiejętność radzenia sobie z przemocą i agresją;
- zachowania agresywne w szkole zostaną ograniczone;
- rodzice i uczniowie zrozumieją zły wpływ niektórych programów telewizyjnych i reklam na rozwój osobowości dziecka.

II. ROZDZIAŁ

WYKAZ PRZYJĘTYCH I OBOWIĄZUJĄCYCH WSZYSTKICH CZŁONKÓW SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ REGUŁ POSTĘPOWANIA- umieszczony w *Kodeksie szkolnym*

III. ROZDZIAŁ

Sposoby komunikacji między poszczególnymi klientami szkoły oraz system działań podejmowanych w szczególnych sytuacjach:

- Szkolna „skrzynka kontaktowa”.
- Dyżury nauczycielskie.
- Spotkania z rodzicami (co najmniej dwa w okresie).
- Rozmowy z wychowawcą i dyrektorem.
- Rozmowy w obecności osób bezpośrednio zainteresowanych.
- Rozmowy w obecności rodziców.
- Kierowanie do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.
- Kierowanie do specjalistów.
- Współpraca z Policją.
- Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

PROCEDURY KONTAKTÓW Z RODZICAMI

1. Kontakty rodziców z nauczycielami odbywają się według harmonogramu przedstawionego na pierwszym spotkaniu.
2. Rodzice uczniów mają możliwość kontaktu z nauczycielem:
  - a) w trakcie dyżurów nauczycielskich (patrz harmonogram);
  - b) dodatkowy kontakt (w przypadkach uzasadnionych) po wcześniejszym telefonicznym uzgodnieniu.
3. Nauczyciel w trakcie lekcji nie przyjmuje rodziców.
4. Spotkanie nauczyciela z rodzicami w domu ucznia odbywa się po uprzednim obustronnym uzgodnieniu takiej wizyty.

5. Miejscem kontaktów nauczycieli z rodzicami na terenie szkoły są:
  - a) pokój nauczycielski,
  - b) sala lekcyjna,
  - c) gabinet dyrektora lub wicedyrektora.
6. W sytuacjach uzasadnionych szkoła wzywa rodziców poza uzgodnionymi terminami.
7. Wszystkie uwagi i wnioski dotyczące pracy szkoły należy kierować do:
  - a) dotyczące spraw wychowawczych do wychowawcy klasy;
  - b) dotyczące spraw dydaktycznych do wychowawcy lub nauczyciela danego przedmiotu;
  - c) w wyjątkowych (uzasadnionych) przypadkach wnioski i uwagi rodzice kierują do dyrekcji szkoły.
8. Rodzice powinni być informowani o planowanym zebraniu co najmniej trzy dni przed jego terminem. Zawiadamiamy w formie pisemnej z podaniem daty, godziny i tematyki spotkania.
9. W razie nieobecności rodzica na zebraniu – zobowiązany jest on do spotkania z wychowawcą w terminie nie przekraczającym jednego tygodnia.
10. Każdy udział rodzica w zebraniu powinien być udokumentowany jego podpisem na liście (lub w dzienniku lekcyjnym).
11. Jako indywidualne należy traktować spotkania z tymi rodzicami, którzy skontaktowali się przed lub po zebraniu, nie biorąc w nim bezpośredniego udziału.
12. Przebieg spotkania powinien być udokumentowany w dzienniku lekcyjnym (powinien uwzględnić wnioski i uwagi rodziców).
13. Wychowawca klasy raz w tygodniu-podczas godziny wychowawczej – zobowiązany jest dokonać wpisu uwag pozytywnych i negatywnych otrzymanych przez uczniów w czasie ostatniego tygodnia dotyczących stosunku do obowiązku szkolnego, zachowania w czasie lekcji i podczas przerw, aktywności do dzienniczków uczniowskich.

IV. ROZDZIAŁ

Zadania i sposoby realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki:

- a) Zadania podejmowane przez nauczycieli w ramach realizacji zajęć wychowawczych:
  - problematyka lekcji wychowawczych w klasach IV – VI,
  - programy autorskie dla I i II etapu kształcenia.
- b) Zadania podejmowane przez Radę Pedagogiczną oraz WDN:
  - projekty międzyprzedmiotowe,
  - prezentacje,
  - pogadanki,
  - przedstawienia,
  - konkursy.

- c) zadania związane z organizacją czasu wolnego:
- koła zainteresowań,
  - organizacje szkolne,
  - świetlica środowiskowa,
  - zajęcia sportowe.
- d) Programy profilaktyczne w węższym znaczeniu:
- elementy „programu edukacji psychologicznej” – klasy I – III,
  - programy prozdrowotne.

V. ROZDZIAŁ

Pedagogizacja rodziców dotycząca profilaktyki:

- pogadanki,
- warsztaty,
- wspólne imprezy.

VI. ROZDZIAŁ

Propozycje działań podejmowanych na I etapie kształcenia:

Blok tematyczny	Lp.	Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
ŻYJMY ZDROWO	1.	Jak należy się odżywiać?	pogadanka, pokaz, przygotowywanie posiłków, wycieczki np. do piekarni	wychowawcy klas
	2.	„ <i>ŻEBY ZDROWE ZĘBY MIEĆ – TRZEBA TYLKO CHCIEĆ</i> ” – program prozdrowotny „Szkoła zdrowego uśmiechu”	spotkania ze stomatologiem, pokaz, pogadanka, doświadczenia	wychowawcy klas, higienistka szkolna
	3.	Realizacja projektu „ <i>Bądźmy zdrowi – wiemy, wiec działamy</i> ”	Pogadanki, gazetki, zajęcia warsztatowe	wychowawcy,

	5.	Realizacja programów <i>Szklanka mleka, Owoce w szkole</i> <i>„Nie pal przy mnie proszę”</i>	Zajęcia warsztatowe, pokazy, pogadanki	wychowawcy klas I-III
W ZDROWYM CIELE ZDROWY DUCH	1.	„GIMNASTYKOLANDIA”	zabawy ruchowe ze współzawodnictwem, tory przeszkód	wychowawcy klas w ramach zajęć zintegrowanych
	2.	Turnieje międzyklasowe	gry i zabawy na świeżym powietrzu	j.w.
	3.	„Gimnastyka na co dzień”	pokaz, pogadanki	nauczyciele wychowawcy, zaproszeni goście (np. n-le w-f)
	4.	Zajęcia gimnastyki korekcyjnej.	ćwiczenia dobrane do występujących u dzieci wad postawy	uprawnieni nauczyciele
	5.	Czynny wypoczynek w wodzie (nauka pływania)	wyjazdy na basen	nauczycielklasy III
	ZAWSZE I WSZĘDZIE JESTEM BEZPIECZNY	1.	Zachowanie zasad bezpieczeństwa na terenie szkoły	pogadanka w każdej klasie na początku roku szkolnego oraz w trakcie roku szkolnego
2.		Bezpieczeństwo w drodze do i ze szkoły. Udział w akcji Renault „Droga i ja”	pogadanka, film, spotkanie z policjantem	wychowawcy, rodzice

	3.	„Bezpieczny Puchatek” – klasa I	konkurs plastyczny, pokaz, pogadanki, spotkanie z policjantem	nauczyciele kl.I, rodzice
	4.	Bezpieczne spotkanie z psem.	pokaz, pogadanka, spotkanie z policjantem	wychowawcy, dyrektor szkoły
	5.	Jak zachować się w nagłych wypadkach?	pogadanka, film, pokaz	pielęgniarka, wychowawcy, rodzice
REAKCJA NA ZŁO	1.	„NIE CZYŃ DRUGIEMU CO TOBIE NIE MIŁE”	drama, pogadanka, inscenizacje gazetki tematyczne	wychowawcy klas, katechetka, rodzice
	2.	Rozumieć innych wcale nie jest trudno - bierzemy odpowiedzialność za słowa i czyny.	Filmy z zasobów biblioteki szkolnej	wychowawcy, katechetka
	3.	Działania przeciwko agresji – „Szkolny dzień przeciwko agresji”	inscenizacje, drama, filmy zajęcia w grupach: -filmy, -zajęcia plastyczne, -zajęcia teatralne , - pogadanki	wychowawcy, katechetka nauczyciele, zaproszeni goście, rodzice, dyrekcja
MOJE MIEJSCE W SZKOLE I W DOMU	1.	Jestem współgospodarzem klasy i szkoły.	dbałość o estetykę i wystrój klasy i szkoły (kącik przyrodniczy, kącik czystości itp.)	wychowawcy klas, rodzice

	2.	Jestem dobrym kolegą.	spotkania międzyklasowe, kontakty z dziećmi z innych szkół.	wychowawcy klas, rodzice
	3.	Jaki powinien być przyjaciel?	pogadanki, prace pisemne, rysunki, scenki dramatyczne	nauczyciele
	4.	Moje zalety i wady.	realizacja programu edukacji psychologicznej dla uczniów I-III	Nauczyciele kl.I-III
	5.	Sposoby rozwiązywania konfliktów.	j.w.	j. w.
	6.	Gry i zabawy przeciwko agresji	j.w.	j.w.
	7.	Jak dobrze spędzić wolny czas?	oferta zajęć pozalekcyjnych	nauczyciele prowadzący koła zainteresowań, opiekun świetlicy
	MOJE MIEJSCE W SZKOLE I W DOMU	8.	Uczymy się rozmawiać ze sobą.	wypracowanie klasowych regulaminów zachowania, spotkania i zabawy integracyjne.
9.		Budowanie szacunku dla członków rodziny.	uroczystości z okazji Dnia Matki itd.	wychowawcy klas, opiekun „Małego Samorządu”
10.		Kultywowanie tradycji.	spotkania np. wigilijne, gazetki, konkursy, wystrój klas itp.	nauczyciele nauczania zintegrowanego, katechetka, rodzice

VII. ROZDZIAŁ

Propozycje działań podejmowanych na II etapie kształcenia:

BLOK TEMATYCZNY	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
ŻYJMY ZDROWO	- Codzienna toaleta	Pokaz, pogadanka	pielęgniarka, wychowawcy
	- Jak dbamy o zęby?	film, pogadanka, lekcje wychowawcze	pielęgniarka, wychowawcy
	- Higiena okresu dojrzewania	realizacja programu „Czas przemian” „Jestem kobietą”	nauczyciele przyrody, WZR, wychowawcy klas IV-VI
	- Ubieramy się odpowiednio do pogody	pogadanka, pokaz, gry i zabawy na świeżym powietrzu	wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego
	- Zasady prawidłowego odżywiania się - „Dzień Kubusia”	konkurs na „najzdrowszy jadłospis dnia” wykonanie soków owocowych	nauczyciel przyrody, nauczyciel techniki
	Realizacja programu „Bądźmy zdrowi- wiemy, wiec działamy”	Zajęcia warsztatowe, prezentacje multimedialne	wychowawcy, nauczyciel informatyki
	- Higiena przygotowywania i spożywania posiłków	przygotowanie surówek, nakrywanie stołu	nauczyciel przyrody, techniki
	- Realizacja programu <i>Szklanka mleka</i>		
RUCH I WYPOCZYNEK	- Jak ruch wpływa na budowę i postawę ciała	pogadanka, turniej minikoszykówki kl. IV- VI	nauczyciel wychowania fizycznego
	- Wady postawy – podstawowe ćwiczenia korekcyjne	Ćwiczenia korekcyjno- kompensacyjne kl.IV a i IV b	Uprawniony nauczyciel
	- Ćwiczenia śródlekcyjne – dobrym sposobem na pobudzenie myślenia	Przerwy na ćwiczenia śródlekcyjne	nauczyciele
	- Jak i kiedy korzystać z TV, gier komputerowych	Pogadanka, prezentacje multimedialne	nauczyciel informatyki, wychowawcy
	- Niewielka porcja ruchu sposobem na dobre samopoczucie „Szkolny Dzień Sportu”	mecze i rozgrywki	Nauczyciel wychowania fizycznego Wychowawcy kl. IV-VI
	- Jak wypoczywają członkowie mojej rodziny	drama, pogadanka	wychowawcy
	- Jak ciekawie spędzić czas wolny?	scenki rodzajowe, zajęcia pozalekcyjne	wychowawcy

	- Wycieczka rowerowa	korzystanie z gotowych tras rowerowych	nauczyciel wychowania fizycznego, wychowawcy
	- Udział w „Rajdzie Niezapominajki”	trasa przygotowana przez Urząd Gminy	wyznaczony nauczyciel
	Udział w akcji Renault „Droga i ja”	pogadanki, prezentacje, konkursy	wychowawcy klas
REAGUJEMY NA OTACZAJĄCE NAS ZŁO	- Czy przemoc i agresja oznaczają to samo? „Szkolny dzień przeciwko agresji”	warsztaty w każdej klasie zajęcia w grupach: - filmy, - zajęcia plastyczne, - zajęcia teatralne , - pogadanki	wychowawcy
	- Dbam o piękną mowę ojczystą – nie używam wulgaryzmów	konkurs recytatorski, pogadanki	Nauczyciele bibliotekarz
JA PRZECIW UŻYWKOM	- Czy od lekarstw można się uzależnić?	pogadanki	Higienistka, wychowawcy
	- Wypowiadamy wojnę papierosom	konkurs na plakat pod hasłem „Antyreklama wyrobów tytoniowych”	nauczyciel plastyki i techniki
	- Co wiemy o alkoholu? Jak alkohol wpływa na organizm?	pogadanki, praca z tekstem literackim na lekcjach języka polskiego w klasie VI	Nauczyciel przyrody, j. polskiego
	- Świat byłby dużo lepszy bez środków uzależniających	Pogadanki i filmy z zasobów biblioteki szkolnej	nauczyciele
	Realizacja programu SIEDEM KROKÓW	pogadanki	Uprawniona osoba